

Vaccinaties en advies voor reizigers

informatie voor patiënten

INLEIDING	3
DE REISRAADPLEGING	4
Vooraf: vul de vragenlijst in.	
In de wachtzaal	
Tijdens de raadpleging	
VACCINATIES	5
Gele koorts	
Cholera	
Poliomyelitis	
Tetanus-difterie	
Hepatitis A	
Hepatitis B	
Hepatitis A en B combinatievaccin	
Buiktyfus	
Andere vaccins	
Hersenvliesontsteking door de meningokokken bacterie	
Hondsdolheid (rabiës)	
Japanse encefalitis	
Europese tekenencefalitis	
MALARIA	15
REIZIGERSDIARREE	20
Zelfbehandeling op reis	
ANDERE NUTTIGE TIPS	22
CONTACT	24

U gaat binnenkort op reis naar een tropische of subtropische bestemming. Tijdens de raadpleging reisgeneeskunde wordt aandacht besteed aan preventieve maatregelen en vaccinaties die nuttig en nodig zijn voor deze reis. De gezondheidsrisico's op reis zijn afhankelijk van de bestemming, de duur van het verblijf, de manier van reizen (zaken, toerisme, avontuur) en uw eigen gezondheidstoestand.

In deze brochure komt u meer te weten over de vaccinaties, malaria en reizigersdiarree. Ten slotte geven we u enkele nuttige tips en praktische informatie mee.

De dienst algemene interne geneeskunde wenst u een goede reis!

DE REISRAADPLEGING

VOORAF: VUL DE VRAGENLIJST IN

Hebt u een afspraak gemaakt en hebt u een mynexuzhealth-account? Log dan in en vul de vragenlijst in die voor u zal klaarstaan. Deze vragenlijst is vertrouwelijk en vormt een leidraad voor de arts. U kunt dit thuis doen met een smartphone, computer of tablet.

U kunt de vragenlijst ook downloaden op www.uzleuven.be/reisvaccinaties.

Meer informatie over mynexuzhealth, uw online medisch dossier, vindt u op www.uzleuven.be/mynexuzhealth.

IN DE WACHTZAAL

Lees de informatie voor reizigers op de **mediaschermen** minstens eenmaal volledig tijdens de wachttijd. Vragen hierover kunt u stellen op de raadpleging.

Hebt u uw **vragenlijst** nog niet ingevuld thuis? Vraag dan een tablet aan de baliemedewerk(st)er. Vul de vragenlijst in voor u bij de arts binnengaat.

TIJDENS DE RAADPLEGING

Om u aangepast advies op maat te kunnen geven, is het belangrijk dat u vermeldt wanneer u

- ✓ lijdt aan een bepaalde **ziekte**,
- ✓ **allergieën** heeft,
- ✓ **geneesmiddelen** moet nemen,
- ✓ **zwanger** bent of u of uw partner in de nabije toekomst zwanger wenst te worden.

Vermeld ook uw **vaccinatiestatus** (vroeger toegediende vaccins).

De adviezen worden jaarlijks aangepast volgens de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie en de Belgische Studiegroep Reisgeneeskunde.

VACCINATIES

GELE KOORTS

Gele koorts is een zeer ernstige ziekte die wordt overgedragen door **muggen** en enkel voorkomt in delen van **Afrika en Zuid-Amerika**.

Vaccinatie is **administratief verplicht** voor bepaalde landen in tropisch Afrika en Zuid-Amerika en **voor uw gezondheid sterk aanbevolen** voor een aantal andere landen in deze continenten. De kaart van de Wereldgezondheidsorganisatie duidt de landen aan waar de ziekte voorkomt. De vaccinatie bestaat uit één inspuiting en is veilig en doeltreffend.

Enmalige vaccinatie geeft bij de meeste personen langdurige bescherming, maar aangezien bescherming medisch niet levenslang is voor iedereen na één vaccinatie, geniet één hervaccinatie na tien jaar de voorkeur.

Het officiële vaccinatiebewijs wordt in het gele boekje ingevuld en is **wettelijk na één vaccinatie levenslang geldig**. Aan de landsgrenzen of op vraag van gezondheidsambtenaren moet u uw vaccinatiebewijs kunnen voorleggen.

Nevenwerkingen

10 tot 30 procent van de gevaccineerden krijgen 5 à 10 dagen na de vaccinatie griepachtige symptomen. Slechts minder dan 1 procent kan hierdoor tijdelijk niet meer werken.

1 op de 100.000 personen, vooral 60-plussers, ervaren ernstige nevenwerkingen na een eerste vaccinatie. Het risico op nevenwerkingen van de gelekoortsvaccinatie moet dus steeds afgewogen worden tegen het risico op ernstige ziekte door de ziekte zelf.

Het officiële vaccinatiebewijs wordt in het gele boekje ingevuld en is **levenslang** geldig. Aan de landsgrenzen of op vraag van gezondheidsambtenaren moet u uw vaccinatiebewijs kunnen voorleggen.

CHOLERA

Een vaccinatie tegen cholera is **niet vereist** en wordt enkel aanbevolen voor hulpverleners tijdens een cholera-epidemie. Bij reizigers is cholera **uiterst zeldzaam**.

POLIOMYELITIS

Kreeg u als kind een basisvaccinatie voor polio (kinderverlamming), dan is een **eenmalige herhalingsinenting** op volwassen leeftijd nodig wanneer u naar een regio reist waar polio nog voorkomt.

Werd u nooit gevaccineerd, dan wordt gestart met een [basisvaccinatie](#). Vaccinatie gebeurt met een inspuikbaar gedood virusvaccin. Het vaccin dat via de mond moet worden ingenomen, wordt niet meer gebruikt.

TETANUS-DIFTERIE

Een goede bescherming tegen tetanus (wondklem) is ook voor onze streken aangewezen. De reis is een goede gelegenheid om uw vaccinatietoestand na te kijken en in orde te brengen.

Een [herhalingsinenting](#) na een vroegere basisvaccinatie bestaat uit één inspuiting en biedt bescherming gedurende 10 jaar.

Indien de laatste herhalingsinenting [meer dan 20 jaar geleden](#) is, worden twee inspuitingen met 6 maanden tussentijd voorgesteld.

Voor personen die [nooit gevaccineerd](#) werden, wordt een basisvaccinatie gestart.

Difterie komt in vele landen nog voor en de immuniteit tegen difterie is laag bij de volwassen Belgische bevolking.

Aangezien vaccins met enkel tetanus of tetanus-difterie in België niet langer beschikbaar zijn, gebeurt deze vaccinatie steeds onder vorm van gecombineerde vaccins: tetanus-difterie-polio of tetanus-difterie-kinkhoest.

Nevenwerkingen

Pijn, zwelling en stijfheid op de injectieplaats, soms met koorts, zijn mogelijke nevenwerkingen van deze vaccinatie.

HEPATITIS A

Hepatitis (leverontsteking, besmettelijke geelzucht) door het hepatitis A-virus wordt overgedragen via **voedsel, drank of voorwerpen** die onvoldoende gereinigd zijn.

Indien er vroeger contact is geweest met het hepatitis A-virus (soms met geringe of afwezige symptomen) bent u levenslang beschermd. Een bloedtest kan dit aantonen.

Het risico op besmetting en ziekte bij niet-beschermden personen tijdens een reis naar een gebied waar de hygiëne op een minder hoog peil staat, is reëel. De symptomen zijn bovendien ernstiger wanneer u de ziekte krijgt op adolescente of volwassen leeftijd. Niet-beschermden personen kunnen beschermd worden tegen hepatitis A door vaccinatie. Het vaccin (één injectie voor de reis, een herhalingsinjectie 6 tot 12 maanden later) is zeer effectief en veilig. Volledige vaccinatie biedt **levenslange bescherming**.

HEPATITIS B

Hepatitis (leverontsteking, besmettelijke geelzucht) door het hepatitis B-virus wordt overgedragen door **bloed en andere lichaamsvloeistoffen, verontreinigde naalden en seksueel contact**.

Vaccinatie tegen hepatitis B is aangewezen voor reizigers die een risico lopen om blootgesteld te worden aan het hepatitis B-virus, vooral:

- hulpverleners (medisch en paramedisch personeel);
- werknemers en hun familie die langere tijd in een gebied zullen verblijven waar hepatitis B vaak voorkomt;
- reizigers die mogelijk medische of paramedische zorg nodig hebben tijdens hun verblijf in (sub)tropen;
- indien de mogelijkheid bestaat van seksueel contact met een partner uit de plaatselijke bevolking.

De Wereldgezondheidsorganisatie raadt een veralgemeende hepatitis B-vaccinatie aan. De vaccinatie behoort in België tot de basisvaccinaties bij kinderen, zodat personen geboren na 1987 die het officiële Belgische vaccinatieschema toegediend kregen hiervoor in principe al gevaccineerd zijn.

Het **toedieningsschema** is als volgt:

- 2 injecties met 1 maand tussentijd
- een herhalingsinenting 6 maanden later

Na volledige vaccinatie zijn 95 procent van de gezonde volwassenen langdurig beschermd. Een bloedtest kan dit aantonen en wordt door de Hoge Gezondheidsraad aangeraden 1 tot 3 maanden na vervollediging van de vaccinatie. U kunt deze test via de huisarts laten uitvoeren.

HEPATITIS A EN B: COMBINATIEVACCIN

Aangezien voor vele reizigers zowel vaccinatie voor hepatitis A als B aangewezen is, kan ook een combinatievaccin gebruikt worden dat bescherming biedt tegen hepatitis A en hepatitis B.

Het **toedieningsschema** voor dit vaccin (Twinrix®) is als volgt:

- 2 injecties met 1 maand tussentijd,
- een herhalingsinenting 6 maanden later.

BUIKTYFUS

Buiktyfus, veroorzaakt door de bacterie *Salmonella typhi*, is een infectie die overgedragen wordt door **besmet voedsel of water**. Het risico op een besmetting met *Salmonella typhi* is kleiner dan het risico op hepatitis A. Buiktyfus is behandelbaar met antibiotica.

Vaccinatie tegen buiktyfus biedt **geen volledige bescherming** en wordt vooral aangeraden voor reizigers

- ✓ die reizen naar **Zuid- en Zuidoost-Azië** gedurende meerdere weken
of
- ✓ die reizen in zeer primitieve omstandigheden
of
- ✓ die verblijven bij de lokale bevolking.

De bescherming na vaccinatie duurt **3 jaar**.

ANDERE VACCINS

Hersenvliesontsteking door de meningokokkenbacterie

Vaccinatie ter preventie van hersenvliesontsteking door de meningokokkenbacterie is

verplicht voor reizigers naar Mekka en **aanbevolen** voor

- reizigers die langdurig en in nauw contact met de bevolking verblijven in endemisch gebied, met name de Sahel-landen (van eind december tot en met juni).
- reizigers naar landen waar op dat ogenblik een meningokokkenepidemie woedt.

Het vaccin dat in het kader van de veralgemeende vaccinatie bij kinderen wordt toegepast, biedt geen bescherming tegen de meest frequente vorm in de Sahel.

Reizigersvaccinatie bestaat uit een

- éénmalige inspuiting
- een herhalingsinenting na 10 jaar (om de 5 jaar voor Mekka)

Het vaccin is duur en wordt niet terugbetaald.

Hondsdolheid (rabiës)

Hondsdolheid (rabiës) is een dodelijke ziekte die wordt overgedragen door **speeksel van besmette dieren**. Rabiës komt nog voor in vele landen in de tropen en subtropen.

Voorzorgsmaatregelen vooraf (pre-exposure)

Vaccinatie (pre-exposure) wordt aangeraden voor reizigers

- die langere tijd in gebieden verblijven waar rabiës vaak voorkomt.
- die een hoger risico lopen, bijvoorbeeld personen die activiteiten doen waarbij er contact is met dieren, fietsers, kinderen ...

De basisvaccinatie volgens het schema van de Wereldgezondheidsorganisatie bestaat uit

- 2 injecties met één week tussen de eerste en tweede toediening

Voorzorgsmaatregelen nadien (post-exposure profylaxe)

Na contact met een ziek dier (hond, aap, vleermuis ...).

- Begin met **goede wondzorg**: was de wond met zeep en ontsmet ze vervolgens.
- Zoek onmiddellijk **medische hulp** om beschermende injecties (vaccinatie en zo nodig antistoffen) te laten toedienen.

Deze preventie na eventuele blootstelling (post-exposure profylaxe) is zeer effectief, maar niet altijd ter plaatse beschikbaar.

Ook wanneer u vooraf gevaccineerd werd, moet er na eventuele blootstelling altijd post-exposure profylaxe toegediend worden, al gaat het in dat geval om een kort vaccinatieschema zonder toediening van antistoffen.

Het vaccin is duur, maar wordt gedeeltelijk terugbetaald door de ziekteverzekering.

Japanse encefalitis

Japanse encefalitis is een ziekte die wordt overgedragen door **muggen** die 's nachts steken in bepaalde delen van Azië.

Neem **voorzorgen** tegen muggenbeten. Maatregelen om uzelf te beschermen leest u verder in deze brochure.

Vaccinatie tegen Japanse encephalitis is aangewezen voor reizigers die minstens 4 weken op het platteland of maanden in de steden in bepaalde delen van Azië verblijven.

De vaccinatie bestaat uit

- 2 injecties, gespreid over 4 weken
- een eerste herhalingstoediening na één jaar

Het vaccin is duur en wordt niet terugbetaald door de ziekteverzekering.

Europese tekenencefalitis

Vaccinatie voor Europese tekenencefalitis (Frühsummer-meningo-encefalitis) is aangewezen voor reizigers die in een **bosrijke omgeving** verblijven in die landen waar de ziekte vaak voorkomt. Voorzorgen tegen tekenbeten worden aanbevolen.

De vaccinatie bestaat uit:

- 2 injecties met 4 weken tussentijd
- indien nodig, een derde injectie na één jaar
- herhaling na 3 jaar
- herhaling om de 5 jaar

MALARIA

Malaria is een ziekte verwekt door de parasiet plasmodium, die overgebracht wordt door een steek van een besmette Anopheles-**mug**. De ziekte uit zich door **koortsaanvallen** met spierpijn en hoofdpijn. Een dergelijke aanval kan ernstig en zelfs dodelijk zijn wanneer de correcte diagnose niet tijdig wordt gesteld of de juiste behandeling niet wordt toegediend.

De tijd tussen een besmettende steek en het optreden van ziekteverschijnselen varieert tussen de 8 dagen en 4 weken (zelden enkele maanden).

De parasiet plasmodium falciparum is de meest gevaarlijke en de meest verspreide. De infecties met andere soorten verlopen milder en gaan niet gepaard met dodelijke verwickelingen, maar de ziekteverschijnselen kunnen later dan 4 weken na terugkeer optreden.

Muggenpreventie is de belangrijkste preventiemaatregel.

De Anopheles-mug steekt van **zonsondergang tot zonsopgang**.

- X Draag tijdens de avond en de nacht sokken, een lange broek en lange mouwen.
- X Breng **insectenwerende middelen** op de onbedekte huid aan (de meeste producten bevatten DEET als actief bestanddeel).
- X Slaap onder een **musketennet**, bij voorkeur geïmpregneerd met muggendodende producten, of in een goed afgesloten kamer met airconditioning en muggendodende verdampingstoestelletjes.

Daarbovenop wordt bij voldoende risico ook **medicamenteuze profylaxe** voorgeschreven die aangepast is aan de reisbestemming.

Ter preventie van malaria wordt gebruikgemaakt van volgende medicatie (dosis voor volwassenen):

Middel	Dosis	Frequentie	Vanaf	Tot
Mogelijke standaardschema's				
atovaquone-proguanil *	1 tablet	eenmaal per dag	1 dag voor	7 dagen na
OF				
Lariam® 250 mg	1 tablet	eenmaal per week	1 week voor	4 weken na
OF				
doxycycline 100 mg	1 tablet	eenmaal per dag	1 dag voor	4 weken na
Enkel in zeldzame omstandigheden aangewezen				
Plaquenil® 200 mg	2 tabletten	eenmaal per week	1 week voor	4 weken na

* Atovaquone / Proguanil® generiek of als Malarone®

De arts zal op basis van het malariarisico en individuele kenmerken van de reiziger bepalen welk geneesmiddel geschikt is.

NEVENWERKINGEN

Anti-malariamiddelen worden door de meeste reizigers goed verdragen.

- **Plaquenil®** kan soms maag-darmlast veroorzaken.
- **Lariam®** is zelden de eerste keuze. Bij een minderheid van de reizigers lokt het nevenwerkingen uit van neuro-psychiatrische aard: slapeloosheid, nachtmerries, hallucinaties, angst, opwinding, depressie ... Het is belangrijk om deze nevenwerkingen tijdig te herkennen en onmiddellijk te stoppen met het innemen van Lariam®. De nevenwerkingen van Lariam® treden meestal op bij de eerste twee tot drie innames. Daarom raden we aan om 2 tot 3 weken voor de afreis al met Lariam® te starten wanneer dit middel voor de allereerste keer gebruikt wordt. Raadpleeg uw arts voor advies wanneer u Lariam® niet verdraagt. Uw arts kan dan een ander middel voorschrijven.
- **Doxycycline** kan maag-darmproblemen, schimmelinfecties en overgevoeligheid aan zonlicht veroorzaken. Ook voor doxycycline kan het aangewezen zijn enkele dagen voor de reis te starten om te evalueren of het middel goed verdragen wordt.

- ✓ Neem uw medicatie steeds in **met voedsel** (zeer belangrijk voor atovaquone-proguanil).
- ✓ Volg voor een goede werking van het medicijn strikt de **frequentie en duur** van de inname, zoals aangegeven in voorgaand schema.

Ook voor langdurig verblijf (maanden tot jaren) in gebieden met ernstig risico op malaria raadt men voorzorgsmaatregelen in de vorm van medicijnen (medicamenteuze profylaxe) aan. Wie vast verblijft in gebieden met ernstig risico op malaria, stopt soms (ten vroegste na 6 à 12 weken) de medicamenteuze profylaxe. Hiervoor moet men eerst zeker zijn van betrouwbare gezondheidszorg ter plaatse. Wanneer u stopt met de profylaxe tijdens het verblijf, moet onmiddellijk gestart worden met de [malaria noodbehandeling](#) wanneer u ziek wordt met [koorts](#), in afwachting van een onderzoek door een arts.

Noodbehandeling wordt ook soms voorgeschreven wanneer u naar malariagebied reist (langer dan 2 weken) maar geen enkele medicamenteuze profylaxe verdraagt.

Soms krijgt u een voorschrift voor malariamedicatie mee zodat u betrouwbare medicatie ter beschikking heeft wanneer een arts ter plaatse malaria vaststelt en een behandeling voorstelt. Dit gebeurt dan omwille van de onbetrouwbare kwaliteit van de beschikbare malaria-medicatie ter plaatse.

Het meest gebruikte schema voor malaria noodbehandeling is Malarone®: 4 tabletten eenmaal per dag in te nemen met voedsel gedurende 3 opeenvolgende dagen.

Muggenpreventie en medicamenteuze profylaxe verminderen de kans op malaria, maar bieden nooit volledige bescherming. Bij koorts vanaf de achtste dag tijdens de reis en bij koorts na terugkeer moet steeds aan de mogelijkheid van malaria gedacht worden, zelfs indien de preventieve maatregelen correct toegepast werden.

REIZIGERSDIARREE

Reizigersdiarree is de meest voorkomende aandoening bij reizigers in de tropen en subtropen. Diarree wordt veroorzaakt door de inname van **besmet voedsel en drinkwater**.

Algemene **hygiënische maatregelen** zijn hierbij van het grootste belang:

- Was uw handen voor het eten.
- Vermijd onvoldoende gebakken of gekookt voedsel, roomijs, kraantjeswater, verse vruchtensappen, cocktails, ijsblokjes enzoverder.

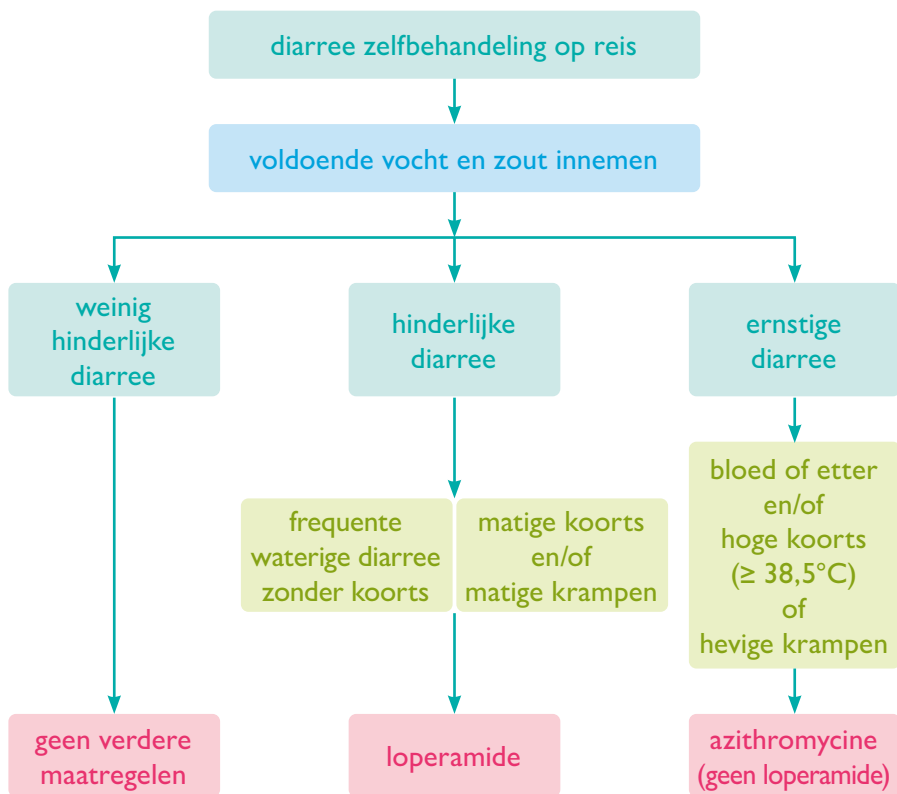
Door overmatig verlies van vocht en zout bestaat **gevaar voor uitdroging**. Neem daarom voldoende vocht en zout in, bv. ORS-preparaten, frisdranken of vruchtensappen uit fles aangevuld met zoute koekjes.

Kook drinkwater om het te ontsmetten of gebruik chloordruppels (bv. Hadex®, Drinkwell® chloor), chloortabletten (bv. Certisil® Combina) of Micropur® Forte tabletten (zilverzout + chloor).

Voor **hinderlijke diarree** kan loperamide (bv. Imodium®) ingenomen worden. Indien er **ernstige diarree** is met etter of bloed in de stoelgang en/of hoge koorts ($\geq 38,5^{\circ}\text{C}$) mag u géén loperamide nemen en moet u behandeld worden met het antibioticum azithromycine. Volwassenen nemen een eenmalige dosis van 1 gram in (zie ook het volgende schema).

Indien ondanks deze maatregelen de diarree niet verdwijnt binnen enkele dagen, is verder onderzoek nodig. Voor diarree die aansleept na terugkeer uit de tropen of subtropen, is zelfbehandeling niet aangewezen en dient een medisch onderzoek te gebeuren.

ZELFBEHANDELING OP REIS

Bovenstaand schema geldt voor diarree tijdens de reis. Voor diarree die optreedt of blijft bestaan na terugkeer in België, moet u steeds uw arts raadplegen.

ANDERE NUTTIGE TIPS

Griepvaccinatie voor seizoensgriep is aangewezen voor risicogroepen. Seizoensgriep kan in andere regio's ook buiten het klassieke griepseizoen voorkomen.

Meer informatie over griepvaccinatie vindt u op www.sciensano.be/nl/gezondheidsonderwerpen/influenza.

Dengue, Chikungunya en Zika zijn door een virus veroorzaakte ziekten die meestal een griepachtig beeld geven, maar uitzonderlijk ernstig kunnen verlopen. De infectie wordt overgedragen door Aedes-muggen, die voornamelijk overdag steken. Er is geen vaccin voor reizigers. Voor reizen naar Zuid- en Zuidoost-Azië, Afrika en Latijns-Amerika is het dus belangrijk zich te beschermen tegen muggen, ook overdag. Bekijk de mogelijke maatregelen om zich te beschermen (zie 'Malaria' eerder in deze brochure). Indien u of uw partner zwanger bent of zwanger wenst te worden, zijn er specifieke aanbevelingen om blootstelling aan Zika te vermijden. Bespreek dit met uw arts tijdens de raadpleging.

Bilharzië (schistosomiasis) is een wormziekte die men oploopt tijdens het zwemmen of baden in besmet stilstaand water of besmette rivieren. Contact met zoet water in grote delen van Afrika en bepaalde gebieden in Zuid-Amerika en Azië wordt dan ook afgeraden.

Vanaf een hoogte van meer dan 2000 meter kan **hoogteziekte** optreden. Hoogteziekte komt vaak voor wanneer u naar een hoogte van meer dan 3000 meter stijgt. De voornaamste klachten zijn misselijkheid, braken, zwakte, slaapmoeilijkheden, kortademigheid en hoofdpijn. Bij ernstige hoogteziekte is de enige zinvolle maatregel **dringend afdalen**.

Maatregelen om het risico op hoogteziekte te verminderen zijn

- ✓ enkele dagen verblijven op een hoogte tussen 1500 en 2500 meter voor u verder stijgt.
- ✓ traag stijgen met een maximum van 500 meter per dag.
- ✓ bij snel stijgen tot 2500 meter of hoger, kan medicamenteuze preventie aangewezen zijn (Diamox® 2 x 125 mg per dag voor stijgen tot 2 dagen op stabiele hoogte of korter wanneer u eerder afdaalt).

Onbeschermde seksuele contacten met een nieuwe partner tijdens de reis vormen een belangrijk risico voor het oplopen van **seksueel overdraagbare aandoeningen** waaronder **hiv/aids**. Overdracht van hiv/aids gebeurt enkel en alleen door

- ✓ onbeschermd seksueel contact met een besmet persoon
- ✓ transfusies met besmet bloed of bloedproducten
- ✓ het gebruik van onreine naalden (voor injecties, tatoeages ...)

Indien u een kleine voorraad naalden wenst mee te nemen op reis, bespreek dit dan met uw arts. Een medisch attest is hiervoor nodig.

Een frequent probleem bij reizigers zijn **wondinfecties**. Was en ontsmet elke wonde.

Een goede **reisbijstandsverzekering** is essentieel. Ongevallen zijn de meest voorkomende oorzaak van repatriëring.

Vergeet niet uw **thuismedicatie en deze brochure** mee te nemen op reis.

EXTRA INFORMATIE

www.wanda.be: informatie voor patiënten door het Instituut voor Tropeneeskunde, inclusief richtlijnen per land

UZ Leuven registreert alle toegediende vaccins in Vacinnet.

CONTACT

Dienst algemene interne geneeskunde
Raadpleging reisadvies en vaccinaties

Campus Gasthuisberg
Herestraat 49
3000 Leuven

Afspraak: bel 016 34 47 75.

© september 2022 UZ Leuven

Overname van deze tekst en illustraties is enkel mogelijk na toestemming van de dienst communicatie UZ Leuven.

Ontwerp en realisatie

Deze tekst werd opgesteld door de dienst algemene inwendige geneeskunde in samenwerking met de dienst communicatie.

U vindt deze brochure ook op www.uzleuven.be/brochure/700888.

Opmerkingen of suggesties bij deze brochure kunt u bezorgen via communicatie@uzleuven.be.

Verantwoordelijke uitgever
UZ Leuven
Herestraat 49
3000 Leuven
tel. 016 33 22 11
www.uzleuven.be

 mynexuzhealth

Raadpleeg je medisch dossier
via nexuzhealth.com
of download de app

